

Libuše Weinerová

*Vzájemná interpretace křesťanství a buddhismu
v pohledu Paula Williamse a Thich Nhat Hanha*

Posudek bakalářské práce

Studentka si zvolila téma významné z hlediska mezináboženských vztahů. Pro vztah k jinému náboženství je podstatné, jaký jeho obraz o sobě mají partneři vztahu. Na úrovni bakalářské práce nelze téma pojmout vyčerpávajícím způsobem. Je možno provést sondu. V tomto případě do textů dvou partnerů, kteří nevedou konkrétně dialog mezi sebou, ale jsou reprezentativními postavami. Je to Paul Williams, západní odborník na buddhismus, který byl část svého života sám buddhistou, ale konvertoval ke křesťanství a Thich Nhat Hanh, vietnamský buddhistický mnich, mistr zenového buddhismu, který v západním světě vystudoval religionistiku a sám o sobě říká, že na svém domácím oltáři má Buddhu a Ježíše.

Autorka práce se na základě konzultace rozhodla křesťanství zvláště jako diskusního partnera nepředstavovat a jeho známost předpokládat. Na začátku práce představuje buddhismus. Pak představuje mezináboženský dialog a uvádí jako jeho příklad knižní rozhovor sociologa a religionisty Frederika Lenoira, benediktinského mnicha Roberta le Galla a tibetského lamy Džigme rinpočeho.

Jádrem rozsáhlého pojednání (dvojnásobek obvyklého rozsahu bakalářské práce) je srovnání knih dvou autorů uvedených v názvu práce. Thich Nhat Hanha představuje prostřednictvím jeho knihy, která vyšla i v češtině jako *Živý Buddha, živý Kristus*. Po projití jednotlivých kapitol nabízí v samostatné kapitole komentář se čtyřmi podkapitolami.

Paula Williamse představuje na základě jeho knihy *Neočekávaná cesta. O konverzi z buddhismu ke katolictví* vydané v překladu do češtiny brněnským vydavatelstvím

Centrum pro studium demokracie a kultury. K Williamsově knize nenásleduje po jejím shrnutí komentář, resp. najdeme tam jeden odstavec jako komentář k poslední kapitole Williamsovy knihy. To ilustruje jistou neuspořádanost textu.

Po částech věnovaných oběma spisům následuje srovnání knih kolem autorkou vybraných témat. Tato kapitola vystihuje rozdíl základních přístupů. Thich Nhat Hanh hledá shody, zatímco Williams předpokládané shody považuje za fiktivní a konstatuje spíše rozdíly.

Autorům podle Weinerové nelze vytknout to, že se snaží o vzájemný obraz buddhismu a křesťanství. Píše v *Závěru* na s. 74 a 75, že *oba se snažili ve svých knihách vyjít vstříc druhému náboženství. Hanh interpretuje křesťanství buddhisticky a dalo by se říct, že Williams naopak buddhismus křesťansky. Výhodou tohoto přístupu je určitě to, že otevřou cestu vzájemnému dialogu. Nevýhodou je, že jejich přístup nemusí být vždy přijatelný pro okolí.*

Předností je práce s obsáhlým souborem patřičně doložených solidních pramenů, kromě češtiny ve dvou dalších jazycích, angličtině a francouzštině. Autorka se snaží o důkladné představení tématu. Práci dostatečně konzultovala a přihlížela k připomínkám školitele.

Práci lze vytknout nevalnou jazykovou úroveň včetně pravopisných chyb (např. nesčetné chyby v malých a velkých začátečních písmenech), jistou nepřehlednost a neuspořádanost. Z věcných připomínek: např. indickou tradici v zázemí buddhismu není vhodné označovat za „bráhmanismus“, což je výraz založený na Západem chybně pochopeném „kastovním“ pojetí.

Jako jeden z mnoha případů neuspořádaného a nepřesného vyjadřování může posloužit věta ze s. 13, která pojednává o praktické individuální cestě buddhisty: *Tato cesta se skládá ze tří pilířů – „vinaji“ (etiky), „sútry“ (meditace), „abhidharmy“ (pohledů/vidění světa).* Nejde o „pilíře“, pod těmito názvy se vyskytují „koše“, tedy soubory buddhistických pramenných spisů, jako názvy by měly mít velká začáteční písmena. Vinaja pitaka je spíše souborem mnišských pravidel než (jen) etikou, Sútra

pitaka je „Koš rozprav“ a meditace je jen jedním z mnoha jejích témat, Abhidharma pitaka je Koš další dharmy, sotva ji lze vystihnout jako pohledy či vidění světa.

Vzhledem k četným přednostem, ale i nedostatkům práce doporučuji její obhajobu a navrhuji ji hodnotit stupněm C – dobře.

Hodnocení předkládá Ivan Štampach